

People's Participation in Making Development Strategy Plan of Tha Bun Mi Sub District Administrative Organization in Ko Chan District, Chonburi Province
การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบล
ท่าบุญมี อำเภอกะเจัน จังหวัดชลบุรี

ณิชนัน อัญญโสภณ (Nichapon Aunyasopon) และ อำนวย ปิ่นพิลา (Amnuay Pinphila)
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ (Southeast Asia University)

Email: Nichapona@gmail.com

Received November 26, 2021, & Revise January 30, 2022 & Accepted February 4, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจัน จังหวัดชลบุรี งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรจำนวน 386 คน ซึ่งเป็นผู้อาศัยอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจัน จังหวัดชลบุรี เครื่องมือนี้เป็นแบบสอบถามระดับการให้คะแนน 5 rating scale สถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจัน จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูงสุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับสูงทุกด้าน การจัดอันดับจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด ได้แก่ การปฏิบัติงาน ผลประโยชน์ และการประเมินตามลำดับข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติการ ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนในด้านการเงินลงทุนหรือการเข้ามาปฏิบัติงานกับ อบต. ในโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น ด้านผลประโยชน์ ควรปรับปรุงผลการดำเนินงานของโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของทาง อบต. มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ได้รับการความเชื่อมั่นจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนมากขึ้น

Abstract

The study was aimed at people's participation in making a development strategy plan of Tha Bun Mi Sub District Administrative Organization in Ko Chan District, Chonburi Province. This research was qualitative. The population was 386 people who live in Tha Bun Mi Sub District Administrative Organization in Ko Chan District, Chonburi Province. The instrument was the five rating scale questionnaire. Statistics were frequency, percentage, mean, standard deviation.

The findings were as follows; people's participation in making development strategy plan of Tha Bun Mi Sub District Administrative Organization in Ko Chan District, Chonburi Province as overall was at the highest level. When considering each aspect, it was found that at the high level in all aspects. The ranking from the highest to the lowest mean scores were the operations, benefits, and evaluation respectively. Operational Recommendations People

should be involved in supporting investments or working with SAO in various projects to strengthen the local area benefit Should improve the performance of various projects/plans of the Sub-district Administration Organization even more than before. to gain more confidence from various agencies, including the public

Keywords: People, Participation, Making Development Strategy Plan

บทนำ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 แผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือและจังหวัดชลบุรี การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากยุทธศาสตร์การพัฒนาเป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคตเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น (งานนโยบายและแผน, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี, 2558)

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา มีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นอย่างยิ่งเนื่องจากแผนพัฒนายุทธศาสตร์เป็นแผนพัฒนาที่มุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยสามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงเป็นการกำหนดทิศทาง การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องกำหนดถึงสภาพการณ์ที่ต้องการจะบรรลุและแนวทางในการที่จะทำให้บรรลุถึงสภาพการณ์นั้น โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ เพื่อให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (งานนโยบายและแผน, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี, 2558)

ในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี ยังประสบปัญหาเนื่องจากประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความสำคัญ ในการร่วมแสดงความคิดเห็น หรือมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนเท่าที่ควร โดยไม่สนใจในการร่วมกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้แผนพัฒนาที่ดำเนินการไม่สอดคล้องกับปัญหาความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ถึงแม้ในปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างกว้างขวางก็ตาม การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล จึงเป็นมาตรการสำคัญที่จะพัฒนา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงาน และที่สำคัญอย่างยิ่งคือ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้ตื่นตัวและตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมและหน้าที่ของตนเอง ในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา อันจะทำให้องค์กรสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสูงสุด

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้

ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองคการบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจัน จังหวัดชลบุรี

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550, หน้า 104) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการแลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นเพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มแรก จนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความเข้าใจและการรับรู้ การเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการทรัพยากรของชุมชนด้วยตัวของชุมชนเองได้และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้อธิบายเพิ่มเติมว่า การมีส่วนร่วมต้องอธิบายระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อชี้ให้เห็นถึงโอกาสและความสามารถของประชาชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมเพียงใด

เอกรินทร์ เชี่ยวคำรบ (2557, หน้า 14) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม มีการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และส่งผลทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานของหน่วยงาน และส่งผลทำให้ประชาชนได้เข้ามามีการมีส่วนร่วมสูงและเกิดความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่นในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา ทั้งยังเป็นการสร้างฉันทามติ และทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ รวมถึงช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ยากที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยให้ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

การมีส่วนร่วมใน 2 ลักษณะ กล่าวคือลักษณะที่ 1 การมีส่วนร่วมในลักษณะที่เป็นกระบวนการของการพัฒนา โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาตั้งแต่เริ่มต้นจนสิ้นสุดโครงการ เช่น การร่วมกันค้นหาปัญหาการวางแผนการตัดสินใจ การระดมทรัพยากรและเทคโนโลยีท้องถิ่น การบริหารจัดการ การติดตาม ประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ โดยที่โครงการพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน

ลักษณะที่ 2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็นสองประเภท คือ การส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมือง และการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐ โดยการส่งเสริมสิทธิและพลังอำนาจของพลเมือง โดยประชาชนหรือชุมชน เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกลุ่ม ควบคุมการใช้และการกระจายทรัพยากรของชุมชนอันจะก่อให้เกิดกระบวนการและโครงสร้างที่ประชาชนในชนบทสามารถแสดงออก ซึ่งความสามารถของตนและได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนา และมีการเปลี่ยนแปลงกลไกการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีการมีส่วนร่วมหลัก โดยการกระจายอำนาจในการวางแผนจากส่วนกลางมาสู่ส่วนภูมิภาค เพื่อให้ภูมิภาคมีลักษณะเป็นเอกเทศ ให้มีอำนาจทางการเมืองการบริหาร มีอำนาจต่อรอง ในการจัดการทรัพยากรโดยอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ประชาชน

สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นการคืนอำนาจในการพัฒนาให้แก่ประชาชน เพื่อให้มีส่วนร่วมในการกำหนดอนาคตของตนเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

นับตั้งแต่องค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 องค์การบริหารส่วนตำบลได้เข้ามามีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและชนบทเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นหรือชนบทเกือบทุกด้านโดยมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะผู้แทนขององค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในตำบลทำหน้าที่เป็นตัวแทนในการบริหารกิจการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้การที่พระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคลทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการทำนิติกรรมสัญญาต่าง ๆ ได้เองโดยไม่ต้องได้รับการอนุมัติหรือเห็นชอบจากหน่วยงานราชการอื่น

จากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าแม้้องค์การบริหารส่วนตำบลจะมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ก็ตาม แต่้องค์การบริหารส่วนตำบลก็ยังต้องมีการรอบแนวทาง หรือทิศทางในการบริหารจัดการที่ชัดเจน ทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายสูงสุด คือความอยู่ดีกินดีของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งหาก้องค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีกรอบแนวทาง หรือทิศทางในการบริหารจัดการดังกล่าวแล้วอาจทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบริหารจัดการโดยไร้จุดหมายหมาย หรือใช้ทรัพยากรอย่างไม่คุ้มค่า หรือกระทำการผิดพลาดอันอาจเกิดความเสียหายต่อประชาชนและประเทศชาติ

การวางแผนพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ระบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 จึงได้กำหนดประเภทและความหมายของแผนพัฒนาไว้อย่างชัดเจน โดยแผนพัฒนาท้องถิ่นแบ่งเป็น 2 ประเภท คือแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจและจุดหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่จะมุ่งค้นหาและพัฒนาข้อมูล มาวัดความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ที่สามารถวัดลักษณะและพฤติกรรมเป็นตัวเลขได้ด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กับประชากรกลุ่มตัวอย่างตลอดจนแจกแบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไป Try out กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเขาคันทรง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน นำข้อมูลที่ได้ไปทดสอบวัดความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ 0.861

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี ทั้งหมด 12 หมู่บ้าน จำนวน 11,958 คน (ระบบสถิติทางทะเบียน กรมการปกครอง, 2561)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 0.5 ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 386 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ ที่จะศึกษาทั้งหมด 12 หมู่บ้าน และกำหนดจำนวนตัวอย่างด้วยสูตรการคำนวณของ Yamane (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2548)

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์กับแบบสอบถาม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) S.D.

ผลการวิจัย

วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี พบว่า

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการตัดสินใจ	4.32	0.66	มาก
2. ด้านการปฏิบัติการ	4.20	0.62	มาก
3. ด้านผลประโยชน์	4.18	0.81	มาก
4. ด้านการประเมินผล	4.05	1.28	มาก
รวม	4.81	0.223	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.81$, S.D.=0.22) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.66) รองลงมา คือ ด้านการปฏิบัติการ ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.62) ด้านผลประโยชน์ ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.18) และด้านการประเมินผล ($\bar{X}=4.05$, S.D.=1.28) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ

ด้านการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน	4.55	0.79	มากที่สุด
2. การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นความต้องการของชุมชน	4.65	0.74	มากที่สุด
3. การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาภายในพื้นที่ของ อบต.	4.69	0.70	มากที่สุด
4. การมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ	3.78	1.47	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่างๆ ของ อบต.ที่จะมีการดำเนินงาน	3.90	1.34	มาก
รวม	4.32	0.66	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาภายในพื้นที่ของ อบต. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.70) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นความต้องการของชุมชน ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.74) การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.79) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ ของ อบต.ที่จะมีการดำเนินงาน ($\bar{X}=3.90$, S.D.=1.34) และการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ ($\bar{X}=3.78$, S.D.=1.47) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้านการปฏิบัติการ

ด้านการปฏิบัติการ	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ร่วมลงมือปฏิบัติตามแผนงานของโครงการ	4.51	0.84	มากที่สุด
2. เข้าร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือประสานงานในโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของ อบต.	4.45	0.88	มาก

3. สนับสนุนในด้านการเงินลงทุนหรือการเข้ามาปฏิบัติงานกับ อบต.ในโครงการต่างๆ	3.38	1.21	มาก
4. เข้าฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการ	4.60	0.78	มากที่สุด
5. ร่วมแต่งตั้งหรือเสนอชื่อผู้แทนในชุมชน เพื่อเข้ามาเป็น คณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาฯ	4.07	1.14	มาก
รวม	4.20	0.62	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้านการปฏิบัติการ โดยภาพรวม อยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เข้าฝึกอบรมผู้ที่เข้าปฏิบัติในโครงการ มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.78) รองลงมา คือ ร่วมลงมือปฏิบัติตามแผนงานของโครงการ ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.84) เข้าร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือประสานงานในโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของ อบต. ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.88) ร่วมแต่งตั้งหรือเสนอชื่อผู้แทนในชุมชน เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาฯ ($\bar{X}=4.07$, S.D.=1.14) และสนับสนุนในด้านการเงินลงทุนหรือการเข้ามาปฏิบัติงานกับ อบต.ในโครงการต่าง ๆ ($\bar{X}=3.38$, S.D.=1.21) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้าน ผลประโยชน์

ด้านผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ประโยชน์จากแผนพัฒนาของ อบต.ตอบสนองต่อความต้องการและ แก้ไขปัญหาของท้องถิ่น	4.05	1.19	มาก
2. ผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรม ต่าง ๆ ในแผนพัฒนาของ อบต. ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่ชุมชน	4.55	0.82	มากที่สุด
3. ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาของ อบต.	4.46	0.85	มาก
4. เมื่อโครงการ/ แผนงานของ อบต.ได้ดำเนินการแล้วเสร็จทำให้ คุณภาพชีวิตดีขึ้น	3.99	1.29	มาก
5. ผลการดำเนินงานของโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของทาง อบต.ได้รับ การความเชื่อมั่นจากหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งประชาชนมากยิ่งขึ้น	3.86	1.33	มาก
รวม	4.18	0.82	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาของ องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี ด้านผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก ($\bar{X}=4.18$, $S.D.=0.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรม ต่าง ๆ ในแผนพัฒนาของ อบต.ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่ชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.55$, $S.D.=0.82$) รองลงมา คือ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาของ อบต. ($\bar{X}=4.46$, $S.D.=0.85$) ประโยชน์จากแผนพัฒนาของ อบต.ตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=1.19$) เมื่อโครงการ/ แผนงานของ อบต.ได้ดำเนินการแล้วเสร็จทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ($\bar{X}=3.99$, $S.D.=1.29$) และผลการดำเนินงานของโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของทาง อบต.ได้รับการความเชื่อมั่นจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนมากยิ่งขึ้น ($\bar{X}=3.86$, $S.D.=1.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี ด้านการประเมินผล

ด้านการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	$S.D.$	แปลผล
1. การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา	4.20	1.35	มาก
2. ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา	4.00	1.37	มาก
3. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบระหว่างดำเนินการตามแผนพัฒนา	4.06	1.35	มาก
4. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหลังดำเนินการตามแผนพัฒนา	4.02	1.36	มาก
5. การมีส่วนร่วมในการรับทราบการรายงานผลการดำเนินโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของ อบต.	3.96	1.35	มาก
รวม	4.05	1.28	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี ด้านการประเมินผล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, $S.D.=1.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.20$, $S.D.=1.35$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบระหว่างดำเนินการตามแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.06$, $S.D.=1.35$) การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหลังดำเนินการตามแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=1.28$) ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=1.37$) และการมีส่วนร่วมในการรับทราบการรายงานผลการดำเนินโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของ อบต. ($\bar{X}=3.96$, $S.D.=1.35$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี อำเภอกะเจันท์ จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติการ ด้านผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล ตามลำดับสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณมา ลุ่งบ้าน(2562) ที่มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมที่มีต่อการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเขาถ่าน อำเภอลำปาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ปัญหา คือ คณะกรรมการติดตามประเมินผลโครงการพัฒนาชุมชนไม่ได้รับการยอมรับจากประชาชน บางคนไม่ค่อยได้เข้าร่วมในโครงการ กิจกรรมที่จัดทำขึ้น บางคนไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมประชุม แนวทางแก้ไข คือ คณะกรรมการควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่ มีความโปร่งใส และทำการพัฒนาให้ดีขึ้น ควรให้ประชาชนได้มีโอกาสเสนอความเห็น ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และการดำเนินการตามแผนพัฒนาให้มากขึ้น สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ด้านการตัดสินใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและหลักการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาภายในพื้นที่ของ อบต. อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นความต้องการของชุมชน การมีส่วนร่วมในการเสนอประเด็นปัญหาของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจโครงการต่าง ๆ ของ อบต. ที่จะมีการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (2556) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามปราชญ์ จังหวัดนครปฐม พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. ด้านการปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการเข้าฝึกอบรมผู้ที่ จะเข้าปฏิบัติในโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ร่วมลงมือปฏิบัติตามแผนงานของโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด เข้าร่วมเป็นผู้ปฏิบัติงานหรือประสานงานในโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของ อบต. ร่วมแต่งตั้ง หรือเสนอชื่อผู้แทนในชุมชน เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาฯ และสนับสนุนในด้านการเงินลงทุนหรือการเข้ามาปฏิบัติงานกับ อบต.ในโครงการต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เด่นดวง อนันต์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลถนนหัก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการนำแผนพัฒนาไปปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก

3. ด้านผลประโยชน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรม ต่าง ๆ ในแผนพัฒนาของ อบต.ส่งผลให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นแก่ชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ได้รับผลประโยชน์จากโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาของ อบต. อยู่ในระดับมาก ประโยชน์จากแผนพัฒนาของ อบต.ตอบสนองต่อความต้องการและแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น เมื่อโครงการ/ แผนงานของ อบต. ได้ดำเนินการแล้วเสร็จทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น อยู่ในระดับมาก และผลการดำเนินงานของโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของทาง อบต.ได้รับการเชื่อมั่นจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ วิภาทนาง (2557) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

4. ด้านการประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์หรือตัวชี้วัด เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบระหว่างดำเนินการตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบหลังดำเนินการตามแผนพัฒนา ได้ร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการรับทราบการรายงานผลการดำเนินโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของ อบต. ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการตัดสินใจ ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี ให้มากยิ่งขึ้น
2. ด้านการปฏิบัติการ ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนในด้านการเงินลงทุนหรือการเข้ามาปฏิบัติงานกับ อบต. ในโครงการต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับท้องถิ่น
3. ด้านผลประโยชน์ ควรปรับปรุงผลการดำเนินงานของโครงการ/แผนงานต่าง ๆ ของทาง อบต. มากยิ่งขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ได้รับความเชื่อมั่นจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนมากขึ้น
4. ด้านการประเมินผล ประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการรับทราบการรายงานผล การดำเนินโครงการ/ แผนงานต่าง ๆ ของ อบต. เพื่อติดตามการประเมินผลการดำเนินงานของ อบต.อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2550).สืบค้นจาก <http://www.dla.go.th/servlet/DocumentServlet?documentType=4>
- จารุวรรณ วิภาตานั่ง (2557). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาตุน อำเภอนาตุน จังหวัดมหาสารคาม,รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- เด่นดวง อนันตีก (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลถนนหัก อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์, มหาวิทยาลัยมหิดล
- วรรณ ลุ่งบ้าน(2562).การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเขาถ่าน อำเภอท่าฉางจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ (2556).การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม.ใน วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาสังคม. มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, (2548)สังคมวิทยาชุมชน : หลักการศึกษาวิเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน. ขอนแก่น: ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาคณะมนุษยศาสตร์, และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น .
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี, (2558).งานนโยบายและแผน
- เอกรินทร์ เขียวคำรพ (2557).ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนและผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลสังคมในแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ,มหาวิทยาลัยมหิดล

